

การประยุกต์ใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างกลยุทธ์ ในโครงการการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

ยอดพร โพธิ์ดอกไม้ ภบ.

โรงพยาบาลเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม

บทคัดย่อ การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสั่งจ่ายยาปฏิชีวนะใน 2 กลุ่มโรค คือโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน (Acute gastroenteritis: AGE) และโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน (Upper respiratory infection : URI) ของแพทย์โรงพยาบาลเชียงใหม่และเพื่อสร้างรูปแบบในการแทรกแซง (Interventions) แก่บุคลากรที่สั่งจ่ายยาปฏิชีวนะใน 2 กลุ่มโรคดังกล่าวโดยใช้เครื่องมือดังนี้ 1.ประวัติการสั่งจ่ายจากฐานข้อมูลโปรแกรม HosXP วิเคราะห์โดยโปรแกรม E-tool version 1.1 2.การเขียนคำสั่งคอมพิวเตอร์และทำรายงานพิเศษเฉพาะเพื่อดึงข้อมูลของการสั่งจ่ายยาของแพทย์เป็นรายบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า การสั่งจ่ายยาปฏิชีวนะของแพทย์ในโรงพยาบาลเชียงใหม่มีการเปลี่ยนแปลงคือการสั่งจ่ายยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรค อุจจาระร่วงเฉียบพลันจากร้อยละ 51.2 ลดลงเป็นร้อยละ 33.0 และในกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนจากร้อยละ 43.9 ลดลงเป็นร้อยละ 28.0 และหากเปรียบเทียบจากมูลค่าการใช้ยาปฏิชีวนะในทุกกลุ่มโรคในงานบริการผู้ป่วยนอกจะมีมูลค่าเปลี่ยนแปลงจาก 661,956.41 บาท ลดลงเป็น 501,010.74 บาท ลดลง 160,945.67 บาท ในกลุ่มโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันยาที่ถูกใช้มากที่สุดคือ Norfloxacin คิดเป็นมูลค่ายาปฏิชีวนะทั้งหมด คือ 10,218 บาท หรือร้อยละ 79.0 และกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน ยาปฏิชีวนะที่ถูกใช้สูงสุดคือ Amoxicillin คิดเป็นมูลค่า 207,164 บาท หรือร้อยละ 25.8 กลยุทธ์ในการแทรกแซงในการทำโครงการส่งเสริมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล จำเป็นต้องมีหลากหลายรูปแบบได้แก่ นโยบายผู้บริหาร การนำเสนอสารสนเทศในการสั่งจ่ายยาของแพทย์แต่ละคนหรือภาพรวมโรงพยาบาลตนเอง การตรวจสอบและดูผลตอบกลับที่สม่ำเสมอผ่านหลากหลายช่องทาง เช่น การประชุมกลุ่มย่อย ประชุมคณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด และการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคม (Social media) การนำเสนอด้วยวิชาการที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์แก่แพทย์และพยาบาลและไม่ควรใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งนานเกินไปเพราะอาจเกิดการเรียนรู้และชินต่อเหตุการณ์จนกลายเป็นเพิกเฉยได้

คำสำคัญ: การใช้ยาอย่างสมเหตุผล, ยาปฏิชีวนะ, กลยุทธ์

การเปลี่ยนแปลงของร้อยละการสั่งจ่ายยาปฏิชีวนะในทั้ง 2 กลุ่มโรค
หลังจากการให้การแทรกแซงกับแพทย์

	ก่อนเริ่ม โครงการ 6 เดือน	หลังเริ่ม โครงการ 6 เดือน	ผลต่าง (ก่อนทำ-หลังทำ)
การจ่ายยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคอุจจาระร่วง เฉียบพลัน	51.2 %	33.0 %	18.2 %
การจ่ายยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดิน หายใจส่วนบน	43.9 %	28.0 %	15.9 %
มูลค่ารวมการจ่ายยาปฏิชีวนะกับกลุ่มผู้ป่วยนอก (บาท)	661,956.41	501,010.74	160,945.67